

İdris Dağı (Ankara) Bitkileri*

Flora of İdris Dağı (Ankara)

Nevin TANKER*, Mehmet KOYUNCU*, Maksut COŞKUN*,
Ayşegül GÜVENÇ*, Ufuk ÖZGEN**

ÖZET

Bu çalışma İdris Dağı (Ankara) bitkileri üzerinde 1987-1990 yılları arasında yapılmıştır. Bu süre içinde ve değişik aylarda araştırma bölgesine 10 kez gidilerek 59 familyaya ait 402 tür (410 takson) toplanmıştır. Bunlardan 54 tür endemik, 13 tür ise A4 karesi için yeni kayıtlardır. *Seseli gummiferum* Pallas ex Smith subsp. *gummiferum* (*Umbelliferae*) taksonu da Türkiye florasına yeni kayıt olarak ilave edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Türkiye Florası, İdris Dağı, Ankara, A4.

SUMMARY

This research is carried out in İdris Dağı (Ankara) between the years 1987-1990. Ten excursions were made to the research area and collected 402 species (410 taxon) belonging to the 59 families. Among them 54 species are endemic and 13 species are new record for the square A4. *Seseli gummiferum* Pallas ex Smith subsp. *gummiferum* (*Umbelliferae*) is a new record for the flora of Turkey.

Key Words: Flora of Turkey, İdris Dağı, Ankara, A4.

Redaksiyonun verildiği tarih: 15. 2. 1993.

* Ankara Üniversitesi Eczacılık Fakültesi, Ankara

** Atatürk Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Erzurum

GİRİŞ

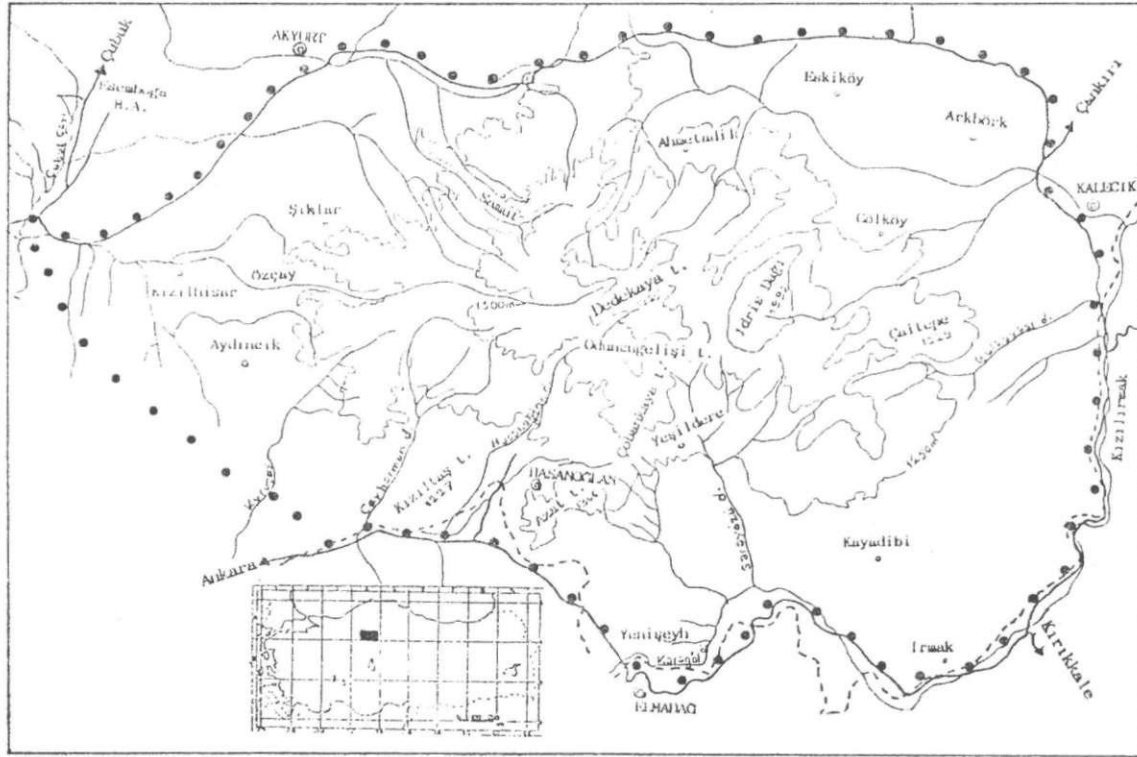
Ülkemiz yoğun bir bitki örtüsüne ve bu örtü içinde çok sayıda türe sahiptir. Nitekim. Türkiye florasının yazımı geçtiğimiz yıllarda tamamlanmış ve 9000'den fazla bitki türünün bulunduğu anlaşılmıştır (1). Ancak floramızın yazımının tamamlanmasından bu yana da gerek Türkiye, gerekse bilim dünyası için yeni türler saptanmakta ve yayınlanmaktadır. Bu bulgular revizyonlarla ve yöresel floristik çalışmalarla gerçekleştirilmektedir.

Bu makale, Ankara'nın yaklaşık 40-50 km kuzey doğusunda yer alan İdris Dağı bitkileri üzerinde floristik ve etken madde taranması için yapılan ve A.Ü. Araştırma Fonu tarafından desteklenen (87-03-00-03 Nolu proje) araştırmanın bir bölümüdür.

İdris Dağı, batıda Çubuk ovası, doğuda ise Kalecik ve Irmak istasyonları arasında Kızılırmak vadisiyle, çevrilidir. Batı-doğu yönünde akarak Kızılırmak'a katılan Kalecik suyu, İdris Dağı kütlesini kuzeydeki Hayasız sırtlarından ayırır (Harita 1). Bu dağ Ankara ve-resinin paleozoik zamanda oluşmuş en yüksek kesimidir. Dağın doğusu kalker kayalıklarla kuşatılmış şistlerden (kireçtaşı, bazalt, metamorfik kayalar) oluşur. Kuzeybatı kesiminde ise kalkersiz yuvarlak tepeler ve sırtlar vardır. Yüksek kesimlerde aşınma sonucu oluşmuş az meyilli düzlükler üstünde hayvanlar otlatılır. Buna karşılık, eski temeli örten ve daha sonra serpantin-radyolarit yapısının, altına sokulan kalkerler, dağın doğu kesimlerinde sarp ve yüksek görünümley meydana getirir. Dağın en yüksek noktasını oluşturan 1990 m yükseklikteki Kırkkız Doruğu'nda bu kesimde yer alır (Harita 1).

İdris Dağı'nda Yüzyıllardan beri süren aşırı otlatma ve orman tahribatına karşın, bazı kesimlerde yer yer küçük meşe ormanları bulunur. Dağın iklimi yazları sıcak ve kurak, kışları ise soğuk ve kar yağışlıdır. İlkbahar ve sonbahar ayları genellikle ılıman ve yağmurlu geçer. Yaz aylarının sıcak ve kurak oluşu bitki örtüsünü önemli ölçüde etkilemesi nedeniyle yöre bitkilerinin pek çoğu kurakçıl (kserofit) özelliktedir.

İdris Dağı ile doğrudan ilgili şimdiye kadar yapılmış çalışma yoktur; ancak bu alana yakın bölgelerde, örneğin: Karagöl, Çubuk Barajı, Beynam Ormanı, Kırıkkale-Kalecik-Elmadağ arasında kalan yörelerde floristik, fitososyolojik yönden yapılmış araştırmalar vardır (2-6).

Harita 1. Araştırma Alanının Haritası. ○ köy, ⊙ ilçe, — karayolu
 --- demiryolu, ●● araştırma alanının sınırı.

Materyal ve Metod

Araştırma, materyalini, İdris Dağı'ndan 1987—1990 yılları arasında ve değişik mevsimlerde toplanan bitki örnekleri oluşturmaktadır. Toplanan bitkiler preslenerek kurutulduktan sonra böcek ve yu-murtalarından kurtarmak amacıyla 72 saat derin dondurucuda (-30C) tutuldu. Daha sonra tür tayinleri yapılarak herbaryum örneği haline getirilen örnekler A.Ü. Eczacılık Fakültesi Herbaryumu'na (AEF) konuldu.

Bitki listesi hazırlanırken familyalar için DAVIS'in Flora of Turkey and the East Aegean Islands (1) da verdiği sıra esas alınmış, cins ve türlerde ise alfabetik sıra izlenmiştir.

SONUÇ VE TARTIŞMA

İdris Dağı'na yapılan bilimsel geziler sonucunda yöreden 59 fa-milyaya ait 231 cins, 402 tür, toplam 410 takson toplanmıştır. Bu bit-kilerin listesi aşağıdadır: Listede endemik taksonlar "*" ve A4 karesi için yeni taksonlar da "+" işaretleriyle gösterilmiştir.

ARAŞTIRMA ALANINDA TOPLANAN BİTKİLER

PTERIDOPHYTA

Asplenium trichomanes L.

Cystopteris fragilis (L.) Bernh.

Dryopteris pallida (Bory) Fomin

CUPRESSACEAE

Juniperus oxycedrus L. subsp. *oxycedrus*

EPHEDRAGEAE

Ephedra major Host

RANUNCULACEAE

- Adonis aestivalis* L. subsp. *aestivalis*
A. flammea Jacq.
Ceratocephalus falcalus (L.) Pers.
Clematis orientalis L.
Consolida hellespontica (Boiss.) Chater
C. orientalis (Gray) Schrod.
C. regalis S.F. Gray subsp. *paniculate* (Host) Soo var. *paniculata*
 **C. thirkeana* (Boiss.) Schröd.
 **Delphinium fissum* Waldst. & Kit.
 subsp. *anatolicum* Chowdhuri & Davis
D. peregrinum L.
Nigella segetalis Bieb.
Ranunculus arvensis L.
R. illyricus L. subsp. *illyricus*
 **R. reuterianus* Boiss.
Thalictrum lucidum L.

BERBERIDACEAE

- Berberis crataegina* DC.

PAPAVERACEAE

- Glaucium corniculatum* (L.) Rud. subsp. *refractum* (Nab.) Cullen
G. flavum Crantz
G. leiocarpum Boiss.
Hypecoum procumbens L.
Papaver argemone L.
P. comrnutatatum Fisch. & Meyer
P. dubium L.
 **P. pilosum* Sibth. & Smith
P. rhoeas L.
Roemeria hybrida (L.) DC. subsp. *hybrida*

FUMARIACEAE

- Corydalis solida* (L.) Swartz subsp. *solida*
Fumaria cilicica Hausskn.
F. officinalis L.
F. parviflora Lam.
F. vaillantii Lois.

CRUCIFERAE (BRASSICACEAE)

- Aethionema armenum* Boiss.
Alyssum dasycarpum Steph. ex Willd.
A. murale Waldst. & Kit. var. *murale*
**A. pateri* Nyar subsp. *pateri*
A. sibiricum Willd.
A. strigosum Banks & Sol. subsp. *strigosum*
Arabis nova Vill.
Aubrieta canescens (Boiss.) Bornm.
 subsp. *macrostyla* Cullen & Hub. -Mor.
**Barbarea trichopoda* Hausskn. ex Bornm.
B. vulgaris R. Br.
Boreava orientalis Jaub. & Spach.
Capsella bursa-pastoris (L.) Medik.
Cardaria draba (L.) Desv. subsp. *draba*
Conringia orientalis (L.) Andrz.
C. perfoliata (C.A. Mey.) Busch
Crambe orientalis L. var. *orientalis*
C. tatarla Sebeök var. *tataria*
* *Draba bruniifolia* Stev. subsp. *heterocoma* (Fenzl) Goode & Gullen
 var. *nana* (Stapf) Schulz
+*D. hispida* Willd.
Erysimum erassipes Fisch. & Meyer
Hesperts bicuspidata (Willd.) Poirer
**Isatis floribunda* Boiss. ex Bornm.
Matthiola longipetala (Vent) DG. subsp. *bicornis* (Sibth. & Smith)
 P.W. Ball
Sinapis arvensis L.
+*Thlaspi arvense* L.
T. perfoliatum L.

RESEDACEAE

- Reseda lutea* L. var. *nutans* Boiss.

VIOLACEAE

- Viola odorata* L.
V. occulta Lehm.

POLYAGALAGEAE

- Polygala anatolica* Boiss. & Geldr.

CARYOPHYLLACEAE

- **Annaria ledebouriana* Fenzl var. *ledebouriana*
Dianthus crinitus Sm. var. *crinitus*
- **D. lydus* Boiss.
D. micranthus Boiss. & Heldr.
D. zonatus Fenzl var. *aristatus* (Boiss.) Reeve
Holosteum umbellatum L. var. *umbellatum*
- **Minuartia anatolica* (Boiss.) Woron. var. *lanuginosa* McNeill
M. hirsuta (Bieb.) Hand.-Mazz. subsp. *falcata* (Gris.) Mattf.
M. juhiperina (L.) Maire & Petitm.
- +*M. multinervis* (Boiss.) Bornm.
Petrorhagia alpina (Habl.) Ball & Heywood
 subsp. *olympica* (Boiss.) Ball & Heywood
Silene alba (Miller) Krause subsp. *divaricata* (Reichb.) Walters
S. chlorofolia Sm.
S. dichotoma Ehrh. subsp. *sibthorpiana* (Reichb.) Rech.
S. italica (L.) Pers.
- **S. olympica* Boiss.
S. supina Bieb. subsp. *pruinosa* (Boiss.) Chowdh.
S. vulgaris (Moench) Garcke var. *vulgaris*
Telephium imperati L. subsp. *orientale* (Boiss.) Nyman

ILLECEBRACEAE

Herniaria intana Lam.

POLYGONACEAE

Polygonum bellardii All.
P. cognatum Meissn.
P. lapathifolium L.
Rumex acetosella L.
R. scutatus L.

CHENOPODIACEAE

Beta trigyna Waldst. & Kit.
 +*Cenopodium album* L. subsp. *album* var. *album*
C. botrys L.
C. foliosum (Moench) Aschers.
Noaea mucronata (Forssk.) Aschers & Schweinf. subsp. *mucronata*

N. TANKER, M. KOYUNCU, M. COŞKUN, A. GÜVENÇ, U. ÖZGEN

AMARANTHACEAE

Amaranthus retroflexus L.

GUTTIFERAE

Hypericum linarioides Bosse

H. montbretii Spach

H. scabrum L.

MALVACEAE

Malva sylvestris L.

LINACEAE

Linum usitalissimum L.

GERANIACEAE

Erodium cicutarium (L.) L'Herit subsp. *cutarium*

Geranium collinum Steph. ex Wild.

G. maerostylum Boiss.

G. pyrenaicum Burm. fil.

ZYGOPHYLLACEAE

Peganum harmala L.

RUTACEAE

Haplophyllum thesioides (Fisch, ex DG) G. Don

RHAMNACEAE

Rhamnus rhodopeus Velenovsky

**R. thymifolius* Bornm.

LEGUMINOSAE

Astragalus angustifolius Lam. subsp. *angustifolius* var. *angustifolius*
subsp. *pungens* (Willd.) Hayek

A. campylorhynchus Fisch. & Meyer

A. hamosus L.

**A. hirsutus* Vahl

**A. karamasicus* Boiss. & Ball.

- A. microcephalus* Willd.
A. odoratus Lam.
 **A. plumosus* Willd. var. *plumosus*
 **A. vulnerariae* DC.
 **A. wiedemannianus* Fischer
 **A. xylobasis* Freyn & Bornm.
 var. *angustus* (Freyn & Sint.) Freyn & Bornm.
Cæranatolicum Alef.
C. pinnatifidum Jaub. & Spach
Coronilla varia L. subsp. *varia*
Genista sessilifolia DC.
Lotus aegaeus (Gris.) Boiss.
L. corniculatus L. var. *corniculatus*
Medicago minima (L.) Bart. var. *minima*
M. rigidula (L.) All. var. *rigidula*
M. radiata L.
M. sativa L. subsp. *saliva*
Melilotus officinalis (L.) Desr.
Ononis spinosa L. subsp. *leiosperma* (Boiss.) Siri.
Pisum sativum L. subsp. *elaius* (Bieb.) Asch. & Graebn.
 var. *pumilio* Meikle
Trifolium ambiguum Bieb.
T. arvense L. var. *arvense*
I. hirtum All.
 **T. pannonicum* Jacq. subsp. *elongatum* (Willd.) Zch.
T. pratense L. var. *pratense*
T. rytidosemium Boiss. & Hon. var. *rytidosemium*
Trigonella aurantica Boiss.
T. coerulescens (Bieb.) Hai.
 +*T. foenum-graecum* L.
T. lunata Boiss.
T. spruneriana Boiss. var. *spruneriana*
Vicia cracca L. subsp. *stenophylla* Vel.
V. ervilia (L.) Willd.
V. narbonensis L. var. *narbonensis*
V. sativa L. subsp. *sativa*

ROSACEAE

- Agrimonia eupatoria* L.
Alchemilla mollis (Buser) Rothm.

- Amelancher rotundifolia* (Lam.) Dum. -Courset subsp. *rotundifolia*
Cotoneaster nummularia Fisch. & Meyer
+*Crataegus aronia* (L.) Bosc. ex DC. var. *aronia*
**C. x bornmuelleri* Zabel
C. curvisepala Lindman
C. monogyra Jacq. subsp. *monogyra*
C. orientalis Pallas ex Bieb. var. *orientalis*
C. pentagyna Waldst. & Kit. ex Willd.
Geum urbanum L.
Potentilla reptans L.
P. recta L.
P. umbrosa Stev. ex Bieb.
Prunus divaricata Ledeb. subsp. *divaricata*
P. spinosa L. subsp. *dasyphylla* (Schur) Domin
Pyrus elaeagnifolia Pallas subsp. *elaeagnifolia*
Rosa canina L.
R. dumalis Bechst. subsp. *boissieri* (Crepin) Ö. Nilsson var. *boissieri*
R. gallica L.
R. hemisphaerica **J. Herrin.**
R. pulverulenta Bieb.
Rubus discolor Weihe & Nees
Sanguisorba minor Scop. subsp. *muricata* (Spach) Briq.
Sorbus umbellata (Desf.) Fritsch var. *umbellata*
Spirea crenata L.

CUCURBITACEAE

- +*Ecballium elaterium* (L.) A. Rieh.

CRASSULACEAE

- Sedum acre* L.
S. album L.
S. pallidum Bieb. var. *pallidum*
S. sempervivoides Bieb.
S. subulatum (CA. Meyer) Boiss.

UMBELLIFERAE

- Anthriscus nemorosa* (Bieb.) Sprengel
Bupleurum gerardii All.
Gauealis platycarpos L.

Conium maculatum L.

Daucus carota L.

Echinophora tenuifolia L. subsp. *sibthorpiana* (Guss.) Tutin

E. tournefortii Jaub. & Spach

**Eryngium bithynicum* Boiss.

E. campestre L. var. *virens* Link

Falcaria, vulgaris Bernh.

**Heracleum paphlagonicum* Czechtz

Malabalia secacul Banks & Sol.

Pastinaca sativa L. subsp. *urens* (Req. ex Godron) Celak

Pimpinella tragioides Vill., subsp. *pseudotragium* (DC.) Matthews

Scandix iberica Bieb.

S. macrorhyncha C.A. Meyer

+*Seseli gummiferum* Pallas ex Smith subsp. *gummiferum*

S. peucedanoides (Bieb.) Koso-Pol.

Smyrnioides cordifolium Boiss.

Turgenia l. trifolia (L.) Hoffm.

Zosima absinthifolia (Vent.) Link

CAPRIFOLIACEAE

Lonicera etrusca Santi var. *etrusca*

—*Sambucus nigra* L.

Viburnum latitarsia L.

VALERIANACEAE

Valeriana tuberosa L.

MORINACEAE

Morina persica L.

DIPSACACEAE

Dipsacus laciniatus L.

Scabiosa argentea L.

S. columbaria L. subsp. *ochroleuca* (L.) Celak

var. *ochroleuca* (L.) Coulter

S. micrantha Desf.

S. rotata Bieb.

COMPOSITAE (ASTERACEAE)

Achillea biebersteinii Afan.

**A. lycaonica* Boiss. & Heldr.

A. nobilis L. subsp. *neilreichii* (Kemer) Formanek

**A phrygia* Boiss. & Bal.

**A. teretifolia* Willd.

Anthemis tinctoria L. var. *pallida* DC.

var. *tinctoria*

**A. wiedemanniana* Fisch. & Meyer

Arctium minus (Hull) Bernh, subsp. *pubens* (Babington) Arenes

Artemisia absinthium L.

A. austriaca Jacq.

A. santonieum L.

Carlira oligocephala Boiss. & Kotschy subsp. *oligocephala*

Cartharnus persicus Willd.

Centaurea depressa Bieb.

C. iberica Trev. ex Sprengel

C. puhleri Boiss. subsp. *pichleri*

C. solstitialis L. subsp. *solstitialis*

C. triumfettii All.

G. urvillei DC. subsp. *stepposa* Wagenitz

C. virgata Lam.

Chondrilla juncea L. var. *juncea*

Cichorium intybus L.

Cirsium arvense (L.) Scop. subsp. *arvense*

subsp. *vestitum* (Wimmer & Grab.) Petrak

C. haussknechtii Boiss.

**C. sintenisii* Freyn

Cnicus benedictus L. var. *benedictus*

**Cousinia staphiana* Freyn & Sint.

Crepis foetida L. subsp. *rhoeadifolia* (Bieb.) Celak

**C. macropus* Boiss. & Heldr.

C. pulchra L. subsp. *pulchra*

Crupina crupinastrum (Moris) Vis.

Echinops orientalis Trautv.

E. viscosus DC. subsp. *bithynicus* (Boiss.) Rech. fil.

Heiichrysum plicatum DC. subsp. *plicatum*.

Inula montbretiana DC.

Jurinea consanguinea DC.

Lactuca serriola L.

Lapsana communis L. subsp. *intermedia* (Bieb.) Hayek

Leontodon asperrimus (Willd.) J. Ball

Logfia arvensis (L.) Holub

Picnomon acarna (L.) Gass.

Scariola orientalis (Boiss.) Sojak

Scolymus hispanicus L.

Scorzonera cana (CA. Mey.) Hoffm.

var. *jacquiniana* (W. Koch) Chamberlain

**S. eriophora* DG.

Senecio vernalis Waldst. & Kit.

Ianacetum armenum (DG.) Schulz Bip.

T. vulgare L.

Taraxacum butleri van Soest

T. microcephaloides van Soest

T. serotinum (Waldst. & Kit.) Pciret

Tragopogon dubius Scop.

T. longirostris Bisch, ex Schultz var. *abbreviatus* Boiss.

* *Tripleurospermum callosum* (Boiss. & Heldr.) E. Hossain

T. decipiens (Fisch. & Mey.) Bornm.

T. sevanense (Manden.) Pobed.

Tussilago farfara L.

Xanthium strumarium L.

subsp. *cavanillesii* (Schouw) D. Löve & P. Dans.

Xeranthemum annuum L.

CAMPANULACEAE

Asyneuma limonifolium (L.) Janchen subsp. *limonifolium*

**Campanula lyrata* Lam. subsp. *lyrata*

Legousia speculum-veneris (L.) Chaix

PRIMULACEAE

Androsace maxima L.

Lysimachia vulgaris L.

OLEACEAE

Fraxinus angustifolia Vahl subsp. *oxycarpa* (Bieb. ex Willd.) Franko
& Rocha Alfonso

APOCYNACEAE

Vinca herbacea Waldst. & Kit.

ASCLEPIADACEAE

Cynanchum acutum L. subsp. *acutum*

Vincetoxicum fuscatum (Hornem) Reichb. fil. subsp. *fuscatum*

CONVOLVULAGEAE

Convolvulus arvensis L.

C. lineatus L.

BORAGINACEAE

Anchusa leptophylla Roemer & Schultes subsp. *leptophylla*

* subsp. *incana* (Ledeb.) Chamb.

A. stylos a Bieb.

A. undulata L. subsp. *hybrida* (Ten.) Coutinho

Asperugo procumbens L.

Buglossoides arvensis (L.) Johnston

Cerintho minor L. subsp. *auriculata* (Ten.) Domac

Cynoglossum montanum L.

Echium italicum L.

Heliotropium europaeum L.

Lappula barbata (Bieb.) Gürke

Moltkia coerulea (Willd.) Lehm.

+*Myosotis incrassata* Guss.

+*M. propinqua* Fisch. & Meyer

M. sicula Guss.

Onosma hebebulbum DC.

**O. Isauricum* Boiss. & Heldr.

**O. lycaonicum* Hub.-Mor.

SOLANACEAE

Hyoscyamus reticulatus L.

+*Solanum nigrum* L. subsp. *schultesii* (Opiz) Wessely

SCROPHULARIACEAE

**Digitalis lamarckii* Ivan.

Kickxia spuria (L.) Dumort. subsp. *integrifolia* (Brot.) R. Fern.

**Linaria corifolia* Desf.

L. grandiflora Desf.

L. vulgaris Miller

Odontites glutinosa (Bieb.) Bentham

Pedicularis comosa L. var. *sibthorpii* (Boiss.) Boiss.

Scrophularia copolii (Hoppe ex) Pers. var. *scopolii*

S. umbrosa Dum.

Vernoica bornmuelleri Hausskn.

V. multifida L.

V. orientalis Miller subsp. *orientalis*

V. oxycarpa Boiss.

V. pectinata L. var. *pectinata*

**V. thymiodes* P.H. Davis subsp. *pseudocinera* M.A. Fischer

OROBANCHACEAE

Orobanche alba Stephan

O. purpurea Jacq.

ACANTHACEAE

**Acanthus hirsutus* Boiss.

GLOBULARIACEAE

Glohularia orientalis L.

G. trichosantha Fisch. & Meyer

LABIATAE (LAMIACEAE)

Acinos rotundifolius Pers.

Ajuga chamaepitys (L.) Schreber subsp. *chia* (Schreber)

Arcangeli var. *chia*

Lallemantia iberica (Bieb.) Fisch. & Meyer

Lamium garganicum L.

subsp. ~~reniforme~~ (Montbret & Aucher ex Benth.) R. Mill

Marrubium astracanicum Jacq. subsp. *astracanicum*

**M. parviflorum* Fisch. & Meyer subsp. *oligodon* (Boiss.) Seybold

Mentha longifolia (L.) Hudson

subsp. *typhoides* (Brig.) Harley var. *typhoides*

Nepeta italica L.

N. nuda L. subsp. *nuda*

- **Phlomis armeniaca* Willd.
- P. pungens* Willd var. *pungens*
var. *laxiflora* Velen.
- Prunella laciniata* (L.) L.
- Salvia aethiopis* L.
- S. ceratophylla* L.
- **S. cryptantha* Montbret & Aucher ex Bentham
- **S. cyanescens* Boiss. & Bal.
- **S. dichroantha* Stapf.
- S. sclarea* L.
- S. syriaca* L.
- S. verticillata* L. subsp. *amasicua* (Freyn & Bornm.) Bomm
- S. virgata* Jacq.
- **S. yosgadensis* Freyn & Bornm.
- Scutellaria orientalis* L. subsp. *pinnatifida* Edmondson
- **Sideritis galatica* Bornm.
- S. montana* L. subsp. *mob tana*
- Stachys annua* (L.) L. subsp. *annua* var. *lycaonica* Bhat.
- **S. cretica* L. subsp. *anatolica* Rech. Fil.
- S. iberica* Bieb. subsp. *stenostachya* (Boiss.) Rech. Fil.)
- Teucrium chamaedrys* L. subsp. *chamaedrys*
- T. polium* L.
- Thymus leucostomus* Hausskn & Velen. var. *leucostomus*
- T. sipyleus* Boiss. subsp. *rosulans* (Borbás) Jalas
- * subsp. *sipyleus* var. *sipylcus*
- * *Wiedemannia orientalis* Fisch. & Meyer

PLUMBAGINACEAE

- Acantholimon acerosum* (Willd.) Boiss. var. *acerosum*
- **A. caesareum* Boiss. & Bal.
- Plumbago europaea* L.

PLANTAGINACEAE

- Plantago coronopus* L. subsp. *coronopus*
- P. lanceolata* L.

THYMELAEACEAE

- Daphne oleoides* Schreber subsp. *oleoides*

ELAEAGNACEAE

Hippophae rhamnoides L.

SANTALACEAE.

Thesium procumbens CA. Meyer

ARISTOLOCHIACEAE

Aristolochia maurorum L.

EUPHORBIACEAE

Andrachne telephioides L.

Euphorbia macroclada Boiss.

E. myrsinites L.

E. stricta, L.

FAGACEAE

Quercus pubescens Willd.

SALICACEAE

Populus alba L.

Salix excelsa J.F. Gmelin

RUBIACEAE

Asperula arvensis L.

Cruciata articulata (L.) Ehrend.

C. taurica (Pallas ex Willd.) Ehrend.

Galium incanum Sm. subsp. *incanum*

subsp. *elatus* (Boiss.) Ehrend.

G. tenuissimum Bieb. subsp. *trichophorum* (Kar. & Kir.) Ehrend.

G. tricoruium Dandy

G. verum L. subsp. *verum*

Rubia tinctorum L.

ARACEAE

Arum elongatum Steven, subsp. *detruncatum* (Meyer ex Schott) H. Riedl

LILIACEAE

Allium flavum L. subsp. *tauricum* (Besser ex Reinch.) Stearn
var. *tauricum*

A. lycaonicum Siehe ex Hayek

A. rupestre Steven.

A. scorodoprasum L. subsp. *rotundum* (L.) Stearn

A. vineale L.

Asparagus officinalis L.

+ *Asp ho de line lutea* (L.) Reinchb.

**Bellevalia clusiana* Griseb.

Gagea granatellii (Parl.) Parl.

Muscari armeniacum Leichtlin ex Baker

**M. aucheri* (Boiss.) Baker

M. neglectum Guss.

Ornithogalum narbonense L.

O. oligophyllum Clarke

O. sphaerocarpum Kerner

IRIDACEAE

**Crocus ancyrensis* (Herbert) Maw

Gladiolus atroviolaceus Boiss.

GRAMINEAE (POACEAE)

Briza media L.

Dactylis glomerata L. subsp. *hispanica* (Roth) Nyman

Hordeum bulbosum L.

Koeleria cristata (L.) Pers.

Melica ciliata L. subsp. *ciliata*

Poa bulbosa L.

Taeniatherum caput-medusae (L.) Nevski

subsp. *crinitum* (Schreb.) Melderis

Bu bitkilerden 54 tür Türkiye için endemiktir. Buna göre İdris Dağı için endemik bitki oranı % 13.2'dir. Araştırma alanı, A4 karesi içerisinde yer almaktadır. Çalışma sırasında yöreden toplanan bitkilerden 13'ü A4 karesi için yeni kayıttır (1-7).

Araştırma alanında cins ve tür yönünden zengin 10 familya şunlardır:

Familiya	Cins sayısı	Tür sayısı
Compositae	34	54
Leguminosae	11	39
Labiatae	16	33
Cruciferae	17	26
Rosaceae	14	26
Umbelliferae	17	21
Boraginaceae	11	17
Ranunculaceae	9	15
Scrophulariaceae	7	15
Liliaceae	7	15

Araştırma alanında tesbit edilen 5 veya daha fazla tür içeren cinsler şunlardır; *Astragalus* (11 tür), *Salvia* (10), *Centaurea* (7), *Silene* (7), *Crataegus* (6), *Trifolium* (6), *Veronica* (6), *Achillaea* (5), *Allium* (5), *Allyssum* (5), *Papaver* (5), *Rosa* (5), *Sedum* (5), ve *Trigonella* (5)'dir.

Toplanan taksonların 89 tanesi (% 21.7) İrano-Turanien Bölge, 29 tür (% 7.1) Euro-Siberian Bölge, 24 tür (% 5.9) Mediterranean Bölge elementidir. Geriye kalanları, geniş yayılışlı ya da belli bir fitocoğrafik bölge elementi olmayan bitkilerdir. Görüldüğü gibi İdris Dağı, İrano-Turanien Bölge elementlerinin diğer bölgelere göre fazla bulunduğu bir yöredir; içinde bulunduğu bölge ve iklim kuşağı nedeni ile bu oran doğaldır.

İdris Dağı'ndan toplanan *Seseli gummiferum* Pallas ex Smith subsp. *gummiferum* Türkiye için yeni bir kayıttır. Yurdumuzda *S. gummiferum* Pallas ex Smith subsp. *corymbosum* (Boiss. et Heldr.) Davis alt türü Isparta ve Adana çevrelerinden toplanmıştır (1). Fakat *S. gummiferum* subsp. *gummiferum* ilk defa bu çalışma sırasında toplanmış ve yurdumuz florasına ilave edilmiştir.

TEŞEKKÜR

Bu çalışma Ankara Üniversitesi Araştırma Fonu tarafından desteklenmiştir (87-03-00-03 nolu proje).

KAYNAKLAR

1. Davis, P.H., Flora of Turkey and The East Aegean Islands, Yol 1-10, University Press, Edinburgh (1965-1988).

2. Erik, S., Ankara Karagöl (Çubuk) çevresinde saptanan A4 karesi ve İç Anadolu Bölgesi için yeni bitki türleri. *Bitki*, 3, 270-276 (1976).
3. Karamanoğlu, K., Ankara, Çubuk, Karagöl'e bir Botanik gezisi ve vejetasyonun Bitki Coğrafyası yönünden incelenmesi. *Orm. Araştırma Ens. Dergisi*, 10, 37-41 (1964).
4. Çetik, A.R., The Vegetation of Çubuk Dam. *Revue de la Faculte des Sciences de L'Univ. D'İstanbul, Ser B*, 28, 109-138 (1963).
5. Akman, Y., The Vegetation of Beynam Forest. *Com. de la Fac, Sc. de L'Univ. d'Ankara. Seri C*, 16, 29-53 (1972).
6. Kılınç, M., Kırıkkale-Kalecik ve Elmadağ arasındaki serpantion formasyonunun vejetasyonu üzerinde ekolojik ve sosyolojik bir araştırma. *Bitki*, 1, 479-521 (1974).
7. Bonner, J., Verbreitungskarten Zu P.H. Davis "Flora of Turkey' 1-8". *Linzer Biol. Beitr.*, 17, 1-20 (1985).